

639

1429

1866.

№. 639.

Ma = rahwa

K a l e n d e r

ehf

L ä h t = r a m a t

1866

aasta peale, pärrast

J e s u s s e K r i s t u s s e

sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Pernus,

trükitud ja müa W. Bormi jures.

Märkide selletamine.

 noor ku.	 esimesenne werand.
 täis ku.	 wiimne werand.
P. Pühha.	p. pääw ja pärrast.
h. hommiko.	l. louna.
ö. öhto ja öse.	e. enne.

Nasta aead.

Kewmade hakkab 8. Märtsil öhto kello 9, 23 minuti.
Sui hakkab 9. Junil öhto kello 6, 1 minut.
Süggise hakkab 11. Sept. homm. kello 8, 19 minuti.
Talwe hakkab 10. Dets. homm. kello 2, 18 minuti.

Joulo ja Wastla-päwa wahhet on 6 nädalat
3 päwa.

Von der Censur gestattet, jedoch nur in den Ostseegouvernements abzugeben.

Dorpat, den 16. August 1865. Nr. 117.

Mõnne sündusse mälestus ja arv.

	Nastad.
Mailma lomisest	5815
Jesanda Jeesusse Kristusse sündimisest	1866
Larto-linna allustamisest	836
Mil ristiusst Lihwlandi-male tulli	675
Tallinna-linna allustamisest	647
Berno-linna allustamisest	611
Püssirohho leidmisest	524
Ramato trükkifunsti leidmisest	426
Lutterusse õige usso üleswõtmisest	349
Wannast kattoaiast	209
Surest näljast Lihwlandi- ja Gestimaal	171
Peterburri-linna allustamisest	163
Leisest kattoaiast	156
Mil meie ma Wennerigi wallitsusse alla sai	156
Larto sure koli eht akademi asutamisest	64
Mil usi rögid hakkati pannema	63
Kui Prantsus Musto tulli ja tedda Wennerigist wäl- jaeti	54
Gesti-ma tallorahwa priits lastmisest	49
Meie Reisri herra Aleksandre sündimisest	48
Lihwlandi-ma tallorahwa priits lastmisest	47
Ue kiriko-seadusse järrel Jummalatenistus	32
Meie armolinne Keiser Aleksander wallitsemas	12
Mil wimane suur hinge-kirjotus olli	8
Wenne-ma rahwa priits lastmisest	5

Kristusse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1 Laup. | **Näri-pääw.** Aita Summal!

Josepi pöggemiseest. Matt. 2, 13.

2 Pühhap.	P. p. Näri p.	Selge ja
3 Esmasp.	Set	
4 Teisip.	Enof	☉ 10, 13' ö.
5 Kesknädd.	Simeon	
6 Neljap.	3 Kunn. Pühh.	wagga.
7 Rede	Rein	
8 Laup.	Erart	Karre

Jesüs 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.

9 Pühhap.	1. P. p. 3 K. P.	külm.
10 Esmasp.	Paawli pääw	
11 Teisip.	Hugo	☉ 10, 31' ö.
12 Kesknädd.	Reinolt	
13 Neljap.	Katso	Heitlik
14 Rede	Pällo	
15 Laup.	Belikš	ilm.

Pulmad Kana liinas. Joann. 2, 1.

16 Pühhap. | 2. P. p. 3 K. P. | Selge

17 Esmasp.	Tönnisse pääw	
18 Teisip.	Taak	☉ 10, 5' ö.
19 Kesknädd.	Sara	ja külm.
20 Neljap.	Wab. Sebast.	Pehme
21 Rede	Nedo	
22 Laup.	Wintsend	ilm.

Töteggiaist winamäel. Matt. 20, 1.

23 Pühhap.	9. P. e. Kr. ii. P.	Annab
24 Esmasp.	Timoteus	lund.
25 Teisip.	Paawli ümb.	
26 Kesknädd.	Hans	☉ 9, 16' ö.
27 Neljap.	Netta	Külm
28 Rede	Karel	
29 Laup.	Samuel	annab

Seme langeb mitmesugguse ma peale. Luf. 8, 4.

30 Pühhap.	8. P. e. Kr. ii. P.	taggasi.
31 Esmasp.	Ann	

10mal Januaril touseb päike tello 8, 11 minuti, ja läh-häb loja tello 3, 49 minuti. Pääw on 7 ja ö 17 tundi pitt.

1 Teisip.	Pirit	Pehme
2 Kesknääd.	Küünla pääw	
3 Neljap.	Hanna	11, 49' h.
4 Rede	Mai	ilm.
5 Laup.	Agata	Parras

Kristusse kannatamisest. Luf. 18, 31.

6 Pühhap.	7. P. e. Kr. ii. P.	külm.
7 Esmasp.	Rikart	Annab
8 Teisip.	Wastla pääw	lund.
9 Kesknääd.	Tuhka pääw	
10 Neljap.	Edo	6, 24' h.
11 Rede	Rosa	
12 Laup.	Karolina	Peab

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

13 Pühhap.	1. P. paastus	pehmed
14 Esmasp.	Walentin	ilmo.
15 Teisip.	Tina	Uddune

16 Kesknääd.	Palwe pääw	1, 29' p.l.
17 Neljap.	Konstantin	ja
18 Rede	Anton	
19 Laup.	Susanna	wihma.

Kananea-ma naesest. Matt. 15, 21.

20 Pühhap.	2. P. paastus	Saeab
21 Esmasp.	Nora	
22 Teisip.	Peetre pääw	saggedaste
23 Kesknääd.	Mina	raitsakast.
24 Neljap.	Madise pääw	
25 Rede	Tehwim	5, 30' ö.
26 Laup.	Nestor	Pehmed

Kristus aiab turja waimo wälja. Luf. 11, 14.

27 Pühhap.	3. P. paastus	ilmad.
28 Esmasp.	Justus	

10mal Webruaril touseb päite kello 7, ja lähkab loja kello 5. Pääw on 10 ja ö 14 tundi pikk.

1 Teisip.	Ado	Pehme
2 Kesknääd.	Lowisa	teromadine
3 Neljap.	Kadde	
4 Rede	Adrian	11, 13' ö.
5 Laup.	Bridrif	ilm.

Kristus sōdab 5000 meest. Joann. 6, 1.

6 Pühhap.	4. P. paastus	Wihma
7 Esmasp.	Perpetua	ja soe.
8 Teisip.	Simmo	
9 Kesknääd.	Pōri pääw	Kanged
10 Neljap.	Mit	
11 Rede	Kaupo	2, 39' p.l.
12 Laup.	Kregor	ö külmad.

Jesust wiisatasse kinnwidega, Joann. 8, 46.

13 Pühhap.	5. P. paastus	Kest
14 Esmasp.	Matilde	päwa
15 Teisip.	Lagus	soe.
16 Kesknääd.	Kaabriel	
17 Neljap.	Truto	Selged

18 Rede	Anno	ja
19 Laup.	Josep	6, 8' h.

Kristusse sisesōitmissest. Matt. 21, 1.

20 Pühhap.	6. P. paastus	sojad
21 Esmasp.	Pent	ilmad.
22 Teisip.	Kawael	
23 Kesknääd.	Tiits	Wihma.
24 Neljap.	Suur Neljap.	
25 Rede	S. Rede. Paasto M. p.	
26 Laup.	Manuel	Annab

Kristusse ülestouzmissest. Mark. 16, 1.

27 Pühhap.	1. ülest. P.	10, 18 e.l.
28 Esmasp.	2. ülest. P.	
29 Teisip.	Wane	rohkeste
30 Kesknääd.	Kad	
31 Neljap.	Tetel	wihma.

Smal Maaritsil touseb päite tello 6, ja lähhab loja tello 6. Pääw on 12 ja ö 12 tundi pitt.

1 Rede	Karjalaskm. p.	Kennad
2 Laup.	Engel	

Rinnipandud uksist. Joann. 20, 19.

3 Pühhap.	1. P. p. üll. P.	8, 40' h.
4 Esmasp.	Ambrosius	fojad
5 Teisip.	Maksim	ilmad.
6 Kesknädd.	Kölestin	
7 Neljap.	Aron	Selge
8 Rede	Maalken	
9 Laup.	Laus	ja foe.

Heast karjatseft. Joann. 10, 11.

10 Pühhap.	2. P. p. üll. P.	12, 8' ö.
11 Esmasp.	Kerman	Annab
12 Teisip.	Julius	kaunis
13 Kesknädd.	Juf	
14 Neljap.	Künni pääw	rohkeste
15 Rede	Lemet	
16 Laup.	Karin	wihma.

Üritesse aia pärrast. Joann. 16, 16.

17 Pühhap.	3. P. p. üll. P.	11, 1' ö.
18 Esmasp.	Waler	Willo.
19 Teisip.	Maia	
20 Kesknädd.	Pärt	Peab
21 Neljap.	Siim	ö külma.
22 Rede	Kajus	
23 Laup.	Jürri pääw	Kesf

Kristusse ärraminnemisest. Joann. 16, 5.

24 Pühhap.	4. P. p. üll. P.	päwa
25 Esmasp.	Markusse p.	11, 18' ö.
26 Teisip.	Toots	kaunis
27 Kesknädd.	Uddo	foe
28 Neljap.	Wabo	agga
29 Rede	Kaimund	
30 Laup.	Graft	ööd willud.

10mal Aprillil touseb päite kello 4, 39 minuti, ja lähhab loja kello 7, 21 minuti. Pääw on 15 ja ö 9 tundi pilt.

Sigest pallumisest. Joann. 16, 23.

1 Pühhap.	5. P. p. üll. P.	Willud
2 Esmasp.	Sigismund	4, 34' ö.
3 Teisip.	+ leidm. p.	ööd.
4 Keisnäd.	Dio	Sige
5 Neljap.	Suur ristip.	sojad
6 Reede	Nero	ilmad.
7 Laup.	Setta	

Rõmustajast. Joann. 15, 26.

8 Pühhap.	6. P. p. üll. P.	Mürristab
9 Esmasp.	Niggulas	11, 34 e.l.
10 Teisip.	Kert	ja annab
11 Keisnäd.	Wiktor	wihma.
12 Neljap.	Tidrif	Peab
13 Reede	Wiitso	õ külma.
14 Laup.	Kristjan	

Pühast Waimust. Joann. 14, 23.

15 Pühhap.	1. Suiste P.	Saggebad
16 Esmasp.	2. Suiste P.	

17 Teisip.	Dkse	2, 54' p.l.
18 Keisnäd.	Erif	wihma
19 Neljap.	Wilip	saod
20 Reede	Pil	ja
21 Laup.	Trino	

Jesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

22 Pühhap.	3 aino Jum. P.	sojad
23 Esmasp.	Ued	ilmad.
24 Teisip.	Ester	8, 49' h.
25 Keisnäd.	Urbanus	Ilmad
26 Neljap.	Eduard	lähwad
27 Reede	Peet	
28 Laup.	Willem	

Rikkast mehhest ja Saatsarusfest. Lut. 16, 19.

29 Pühhap.	1. P. p. 3a. J. P.	sojemaks.
30 Esmasp.	Wigand	
31 Teisip.	Nelli	11, 33' ö.

10mal Mail touseb päite kello 3, 36 minuti, ja lähäb
loja kello 8, 24 minuti. Päaw on 17 ja ö 7 tundi pilt.

1	Resknädd.	Slo	4. kulli nädd.	Ullalinne
2	Neljap.	Merta		foe ja
3	Rede	Liso		
4	Laup.	Bridrika		kange

Eurest öhto sömaaiast. Luf. 14, 16.

5	Pühhap.	2. P. p. 3 a. J. P.		mürrišta-
6	Esmaasp.	Artus	3. kulli näddal.	minne
7	Teisip.	Lukretsia		
8	Resknädd.	Medardus		☾ 1, 22' h.
9	Neljap.	Pittkem pääw		ning
10	Rede	Blawius		
11	Laup.	Peep		wihm.

Ärratäddunud lambast. Luf. 15, 1.

12	Pühhap.	3. P. p. 3 a. J. P.	2. kulli näddal.	Willud
13	Esmaasp.	Tobi		ööd.
14	Teisip.	Tetlow		Annab
15	Resknädd.	Wiit		
16	Neljap.	Justina		☉ 5, 12' h.

17	Rede	Kristi	2. t. n.	rasket
18	Laup.	Homer		

Olge armolissed. Luf. 6, 36.

19	Pühhap.	4. P. p. 3 a. J. P.		mürrišta-
20	Esmaasp.	Minni	1. kulli näddal.	tamiisse
21	Teisip.	Rael		wihma.
22	Resknädd.	Tiit		☾ 3, 40' p. l.
23	Neljap.	Uksel		
24	Rede	Jani pääw		Heitlik.
25	Laup.	Wio		

Rohtest kalla-sagist. Luf. 5, 1.

26	Pühhap.	5. P. p. 3 a. J. P.		Sojad
27	Esmaasp.	Waldeka		
28	Teisip.	Josua		ilmad.
29	Resknädd.	Peter Pauli p.		
30	Neljap.	Lilla		☉ 7, 11' h.

9mal Junil. touseh päike kello 3, 7 minuti, ja lähhab
loja kello 8, 53 minuti. Pääw on 18 tundi 28 minuti ja
ö 5 tundi 32 minuti piti.

1 Rede	Leobald	Kuivad
2 Laup.	Seina Maria p.	
Wariferide õigussest. Matt. 5, 20.		
3 Pühhap.	6. P. p. 3 a. J. P.	ja
4 Esmasp.	Ulrik	paalamad
5 Teisip.	Anselm	ilmad.
6 Kesknädd.	Hektor	
7 Neljap.	Demetrius	☉ 5, 19' ö.
8 Rede	Kilian	Kuivad
9 Laup.	Annika	
4000 mehhe söötmissesest. Mark. 8, 1.		
10 Pühhap.	7. P. p. 3 a. J. P.	7 wenna p.
11 Esmasp.	Eleonora	
12 Teisip.	Hindrik	pawad.
13 Kesknädd.	Marreti pääw	Pilmitab
14 Neljap.	Ponawent	
15 Rede	Apostl. lahk.	☉ 5, 49' ö.
16 Laup.	Larrats	
Walle-prophetidest. Matt. 7, 15.		
17 Pühhap.	8. P. p. 3 a. J. P.	ja

18 Esmasp.	Rosina	öhtuti
19 Teisip.	Rabbe	
20 Kesknädd.	Elias	nattuke
21 Neljap.	Daniel	
22 Rede	Maria Magd.	☉ 8, 53' ö.
23 Laup.	Kirsti	

Ülletohtusest maia-piddajast. Luf. 16, 1.		
24 Pühhap.	9. P. p. 3 a. J. P.	willo.
25 Esmasp.	Jakobi pääw	Annab
26 Teisip.	Anna	
27 Kesknädd.	Marta	rohkeste
28 Neljap.	Plato	
29 Rede	Olewi pääw	☉ 4, 13' p.l.
30 Laup.	Enn	

Jerusalemme ärrarikkumissesest. Luf. 19, 41.		
31 Pühhap.	10. P. p. 3 a. J. P.	wihma.
10mal Julil touseb päite tello 3, 35 minuti, ja lahhab loja tello 8, 25 minuti. Pääw on 17 ja ö 7 tundi pilt.		

1 Esmasp.	Petr. wang.	Saggebad
2 Teisip.	Hannibal	wihma
3 Kesknädd.	August	ood
4 Neljap.	Mia	
5 Redede	Olo	
6 Laup.	Eugenius	10,53 e.l.

Wariserist ja tõlnerist. Luf. 18, 9.

7 Pühhap.	11. P.p. 3 a. J. P.	ja
8 Esmasp.	Kotlep	willud
9 Teisip.	Romanus	pawad.
10 Kesknädd.	Lauritse pääw	Saeab
11 Neljap.	Olga	uddu
12 Redede	Klara	
13 Laup.	Madde	

Kurdist ja teletumast. Mark. 7, 31.

14 Pühhap.	12. P.p. 3 a. J. P.	5, 10' h.
15 Esmasp.	Külli Maria p.	wihma.
16 Teisip.	Isak	Heitlikud
17 Kesknädd.	Willibald	

18 Neljap.	Leno	ja
19 Redede	Sebald	niisked
20 Laup.	Pernart	ilmad.

Breestrist ja Samaria-mehhest. Luf. 10, 23.

21 Pühhap.	13. P.p. 3 a. J. P.	1, 45' ö.
22 Esmasp.	Willibert	Kasked
23 Teisip.	Sakarias	wihma
24 Kesknädd.	Pertli pääw	saod
25 Neljap.	Ludwif	ja
26 Redede	Natalie	fojad
27 Laup.	Seppart	

Kümneft piddalitöbbiseft. Luf. 17, 11.

28 Pühhap.	14. P.p. 3 a. J. P.	3, 51' h.
29 Esmasp.	Joann. huff.	ilmad.
30 Teisip.	Aleksander	Mürristab.
31 Kesknädd.	Rebekka	

10mal Augustil touseb päike kello 4, 39 minuti, ja läh-häb loja kello 7, 21 minuti. Pääw on 14 tundi 42 mi-nuti ja 5 9 tundi 18 minuti pitt.

1 Neljap.	Egidius	Heitlik.
2 Rede	Lisa	
3 Laup.	Mango	Annab

Mammonast. Matt. 6, 24.

4 Pühhap.	15. P.p. 3a. J. P.	
5 Esmasp.	Moses	5, 5' h.
6 Teisip.	Magnus	rohkeste
7 Kesknädd.	Regina	wihma.
8 Neljap.	Maria jünd. p.	
9 Rede	Pruno	
10 Laup.	Lina	Sojad

Raini-linna furnust. Luf. 7, 11.

11 Pühhap.	16. P.p. 3a. J. P.	Pöri pääw.
12 Esmasp.	Sirus	3, 42' p.l.
13 Teisip.	Amatus	
14 Kesknädd.	Risti üllend.	kennad
15 Neljap.	Nikodemus	
16 Rede	Lena	ilmad.

17 Laup.	Döns	Willo.
----------	------	--------

Wee-többijest. Luf. 14, 1.

18 Pühhap.	17. P.p. 3a. J. P.	Selge.
19 Esmasp.	Werner	7, 45' h.
20 Teisip.	Jana	Tulleb
21 Kesknädd.	Matteusje pääw	wihma.
22 Neljap.	Morits	
23 Rede	Hosea	
24 Laup.	Joann. sam.	Selge.

Suremast käsust. Matt. 22, 34.

25 Pühhap.	18. P.p. 3a. J. P.	Wägga
26 Esmasp.	Joann. öpp.	6, 35' ö.
27 Teisip.	Adolw	
28 Kesknädd.	Wentzel	heitlikud
29 Neljap.	Wihfle pääw	
30 Rede	Hironimus	ilmad.

11mal Septembril touseb päite tello 6, ja lähkäh loja tello 6. Pääw on 12 ja ö 12 tundi pitt.

1 Laup.	Wolmer	Selge.
---------	--------	--------

Alvatus innimessest. Matt. 9, 1.

2 Pühhap.	19. P.p. 3 a. J. P.	Leikusse P.
3 Esmasp.	Tairus	Willo
4 Teisip.	Prantsiskus	☉ 11, 1' ö.
5 Kesknädd.	Amalie	tuul
6 Neljap.	Wides	ja
7 Rede	Alwil	wihma.
8 Laup.	Samel	

Bulma ridest. Matt. 22, 1.

9 Pühhap.	20. P.p. 3 a. J. P.	Peab
10 Esmasp.	Kai	ö külma.
11 Teisip.	Purfart	☉ 1, 49' ö.
12 Kesknädd.	Walwrid	Soe.
13 Neljap.	Angelus	Wihma.
14 Rede	Willemine	
15 Laup.	Hedwig	

Runninga-mehhe poeas. Joann. 4, 47.

16 Pühhap.	21. P.p. 3 a. J. P.	Parras
------------	---------------------	--------

17 Esmasp.	Dlop	☉ 4, 22' ö.
18 Teisip.	Luka pääw	
19 Kesknädd.	Ello	foe.
20 Neljap.	Wendelin	Pilmes.
21 Rede	Ursel	Wihma.
22 Laup.	Kel	

Kawwalast fullasest. Matt. 18, 23.

23 Pühhap.	22. P.p. 3 a. J. P.	Kange
24 Esmasp.	Salome	tuul.
25 Teisip.	Krispin	☉ 12, 1' l.
26 Kesknädd.	Amandus	Sacab
27 Neljap.	Kapitolin	raitsakast.
28 Rede	Simon	
29 Laup.	Eltä	

Kohto rahhast. Matt. 22, 15.

30 Pühhap.	23. P.p. 3 a. J. P.	Selge.
31 Esmasp.	Wattele	

10mal Oktobril touseb päite kello 7, 15 minuti, ja läh-häb loja kello 4, 45 minuti. Pääw on 9 ja ö 15 tundi pitt.

1 Teisip.	Pühhade pääw	Räitsakast.
2 Kesknädd.	Hingede pääw	
3 Neljap.	Atko	☉ 3, 44' ö.
4 Rede	Otto	
5 Laup.	Lotta	Külma.

Jairi tütest. Matt. 9, 18.

6 Pühhap.	24. P.p. 3 a. J. P.	Hakkab
7 Esmasp.	Enno	talwet
8 Teisip.	Brits	teggema.
9 Kesknädd.	Teodor	
10 Neljap.	Martin Lutter	☉ 11, 51' h.
11 Rede	Martin piiskop.	
12 Laup.	Jonas	Pehme

Hirmsast ärrakautamisest. Matt. 24, 18.

13 Pühhap.	25. P.p. 3 a. J. P.	ja
14 Esmasp.	Aurora	wihmane.
15 Teisip.	Leopold	
16 Kesknädd.	Asse	☉ 4, 41, h.

17 Neljap.	Ottomar	Walli
18 Rede	Socrates	
19 Laup.	Liisbet	tuul.

Wiimsest kohtopäwast. Matt. 25, 31.

20 Pühhap.	26. P.p. 3 a. J. P.	Surnute P.
21 Esmasp.	Maria ohw. p.	Niiske
22 Teisip.	Pastian	ja
23 Kesknädd.	Klement	
24 Neljap.	Josias	
25 Rede	Kadrina pääw	☉ 7, 2' h.
26 Laup.	Konrad	

Kristusse fiske söitmissest. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	1. Kr. tull. P.	uddune.
28 Esmasp.	Katta	Annab
29 Teisip.	Ewart	
30 Kesknädd.	Andresse pääw	lund.

10mal Novembril touseb päite tello 8, 35 minuti, ja lähäb loja tello 3, 25 minuti. Pääw on 7 ja ö 17 tundi pift.

1 Neljap.	Urent	Räitsakast.
2 Kede	Kandidus	
3 Laup.	Kola	☉ 6, 20' h.

Wiimse päwa tähtedest. Luf. 21, 25.

4 Pühhap.	2. Kr. tull. P.	Külm
5 Esmasp.	Sabina	
6 Teisip.	Niggula pääw	lähhäb
7 Kesknädd.	Maunus	fangemaks.
8 Neljap.	Maria sam. p.	
9 Kede	Lühhem pääw	☾ 10, 10' h.
10 Laup.	Judit	

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.

11 Pühhap.	3. Kr. tull. P.	Pilwitab.
12 Esmasp.	Eili	
13 Teisip.	Luutsia	Kaunis
14 Kesknädd.	Nikasius	külm.
15 Neljap.	Joanna	
16 Kede	Ulwina	☾ 9, 1' ö.
17 Laup.	Hinno	

Joannesse tunnistus. Joann. 1, 19.

18 Pühhap.	4. Kr. tull. P.	Külm
19 Esmasp.	Lot	
20 Teisip.	Abram	lähhäb
21 Kesknädd.	Toma pääw	
22 Neljap.	Peata	fange-
23 Kede	Lohver	
24 Laup.	Adam. Ewa	maks.

Kristusse sündimiseest. Luf. 2, 1.

25 Pühhap.	1. Jõulo P.	☉ 2, 6' h.
26 Esmasp.	2. Jõulo P.	
27 Teisip.	Ev. Joann.	Karre
28 Kesknädd.	Süta laste p.	
29 Neljap.	Noa	külm.
30 Kede	Lamet	
31 Laup.	Silvester	Lund.

9mal Detsembril tõuseb päite kello 9, 14 minuti, ja we-
reb kello 2, 46 minuti. Pääw on 5 tundi 32 minuti ja
õ 18 tundi 28 minuti pikk.

Päwa- ja ku-warjutamissed.

Sel aastal on kolm päwa- ja kaks ku-warjutamist, kellest agga üks ku-warjutamine meie maal piisut nähha on, sest et ku enne mahha wereb, kui ta täieste warjutud on. Se warjutamine on 19. Märtsil warsi pärast kello nelja õsi.

Krono-pühhad,

mis ue kirriko seadusse järrele ka Ma kirrikuttes tullemad piddada.

1. Kuuula-ku 19. päwal. Meie sure Keisri Aleksander Nikolajewitsi wallitsusse hakatusse pääw.

2. Kuuula-ku 26. päwal. Tsesarewitsi Suurwürst aujärje pärria Aleksander Aleksandrowitschi sündimisse pääw.

3. Jürri-ku 17. päwal. Meie sure Keisri ja keige Wenne-rigi wallitseja Aleksander Nikolajewitsi sündimisse pääw.

4. Heina-ku 22. päwal. Meie sure Keisri proua Maria Aleksandrowna nimme p.

5. Heina-ku 27. päwal. Meie sure Keisri proua Maria Aleksandrowna sündimisse p.

6. Leikusse-ku 26. päwal. Meie sure Keisri herra ja temma Abbikasa kronimisse pääw.

7. Leikusse-ku 30. päwal. Meie sure Keisri herra Aleksander Nikolajewitschi ja ka Suurwürst ja aujärje pärria Aleksander Aleksandrowitschi nimme pääw.

Meidsinnatsid krono-pühhi petakse nenda kui Paašto jutlusse päiwi.

Ülemawallitseja sugguselts.

Aleksander II. keige Wenne-rigi wallitseja ja Keiser, ja ka Pola-ma kuningas j. n. e., sündinud 17. Aprillil 1818.

Maria Aleksandrowna, Keisri proua, sündinud 27. Julil 1824.

Nende lapsed: 1) Tsesarewits, suurwürst ja aujärje pärria Aleksander Aleksandrowits; sünd. 26. Webruaril 1845. 2) Suurwürst Wladimir Aleksandrowits; sünd. 10. Aprillil 1847. 3) Suurwürst

Aleksei Aleksandrowits; sünd. 2. Ja-
nuaril 1850. 4) Suurwürsti Printsess Ma-
ria Aleksandrowna; sünd. 5. Oktobril
1853. 5) Suurwürst Sergei Aleksan-
drowits; sünd. 29. Aprillil 1857. 6)
Suurwürst Paul Aleksandrowits; sünd.
21. Septembril 1860.

Keisri wennad:

1) Suurwürst Konstantin Nikolajewits;
sünd. 9. Septembril 1827.

Temma proua Aleksandra Iosepowna;
sünd. 8. Julil 1830.

Nende lapsed: 1) Nikolai Konstanti-
nowits; sünd. 2. Webruaril 1850. 2)
Olga Konstantinowna; sünd. 22. Au-
gustil 1851. 3) Wera Konstantinow-
na; sünd. 4. Webruaril 1854. 4) Kon-
stantin Konstantinowits; sünd. 10.
Augustil 1858. 5) Dmitri Konstan-
tinowits; sündin. 1. Junil 1860. 6)
Wjatshešlaw Konstantinowits; sünd.
1. Julil 1862.

2) Suurwürst Nikolai Nikolajewits; sünd.
27. Julil 1831.

Temma proua: Aleksandra Petrowna;
sünd. 21. Mail 1838.

Nende poeg: Nikolai Nikolajewits;
sünd. 6. Nowembril 1856.

3) Suurwürst Mihail Nikolajewits; sünd.
13. Oktobril 1832.

Temma proua Olga Weodorowna; sünd.
8. Septembril 1839.

Nende lapsed: 1) Nikolai Mihailo-
wits; sünd. 14. Aprillil 1859. 2) Ana-
stasia Mihailowna; sündin. 16. Julil
1860. 3) Mihael Mihailowits; sünd.
4. Oktobril 1861. 4) Georgi Mihai-
lowits; sünd. 11. Augustil 1863.

Keisri õed:

1) Suurwürsti Printsess Maria Nikola-
jewna, Leichtenbergi Printsi Maksimilia-
ni leß-proua; sünd. 6. Augustil 1819.

Temma lapsed: 1) Maria Maksimi-
lianowna; sünd. 4. Oktobril 1841. 2)
Nikolai Maksimilianowits; sünd. 23.

Julil 1843. 3) Eugenia Maksimilianowna; sündin. 20. Martsil 1845. 4) Eugen Maksimilianowits; sünd. 27. Januaril 1847. 5) Sergei Maksimilianowits; sünd. 8. Detsembril 1849. 6) Georg Maksimilianowits; sünd. 17. Webruaril 1852.

2) Suurwürsti Printses Olga Nikolajewna, Würtembergi Printsi Karel Wridriki Aleksandre proua; sünd. 30. Aug. 1822. Helena Pawlowna, Würtembergi Printses, Suurwürost Mihail Pawlowitsi leste proua; sünd. 28. Detsembril 1806. Emma tüttar: Katarina Mihailowna, Meklenburri-Strelitsi Hertsoogi Georg August Ernst Adolw Karl Ludwigi proua; sünd. 16. Augustil 1827.

Teadaandmine,

mil ramato-postid tulles ja lähkewad.

Iga Restnädal ja Laupäew tulles postid ja tomas ramatu id igast Ma jaut, lähkewad ka neilsammal päwil jälle ärra.

Rahha kirjad ja muud hinna wärlisjed asjad, mis Ma,

Musto ja teige Wennema sisse lähkewad, woetakse Teispääw ja Nebe pärrast lõunat kello 4—6 wasto, ja muud kirjad Restnädal ja Laupäew enne lõunat kello 8—10 ja Neljapäew enne lõunat kello 8—11 wasto.

Rahha kirjad ja muud hinna wärlisjed asjad, mis Kurresjare, Tallinna, Tartu ja Peterburgi pole lähkewad, kui ka ühhel hobil muud kirjad, sawad Restnädala ja Laupäew enne lõunat kello 8—2 ja ka muud kirjad mis Tallinna ja Peterburgi lähkewad, Esmaspäew enne lõunat kello 8—11 wastowoetud.

Ramatud, mis teige Wenne riti lähkewad, makswad 10 toppikad hõbbekat lodi pealt.

Lada päiwe näitus.

N ä r i = k u ,

7mal Drgital, 2 päwa ja Tartus, 3 nädalat. 10. Haapsalus, 2 p. 17. Kollowerres, Vänemaal, 2 p. 20. Pernus, hooste laat, 3 p. 25. Willandis, 3 p. 26. Keblaste-mois, linna laat, 2 p. 27. Rakwerre-liin., 2 p. Raplas, 3. Redel pärr. Nait.

K ü ü n l a = k u ,

2sel Paldis, 2 päwa. Valkas ja Willandis, saksa laat, mollemad 8 p. 3. Paides. 4. Tartus, 2 p. 6. Narwas, 4 p. 12. Kur-

reßfare = liinäs, saksa laat, 10 p. Lihholas,
Esmaspä enne Wastlap. Audrus, Kede enne
Wastlap. Willandis, nåddal parrast Suurt
Neljapäwa. 20. Rigas, hooste laat.

P a a s t o = f u ,

Keila firriko jures esmaspäaw parrast 3.
pühha paastus, 2 päwa.

J ü r r i = f u ,

10. ja 11. Wörro liinäs kauba laat.

S e h h e = f u ,

9mal Råbbinas.

J a n i = f u ,

11mal Wõnno = liinäs, 7 p. 16. Rakwerre =
liinn., 2 p. 20. Rigas, 3 nådd. Talliinnäs,
saksa laat, 2 nådd. ja Paides. 22. Willandi =
liinn., 2 p. 24. Walga = ja Wörro = liinn. 27.
Talliinnäs. 29. Tartus ja Tarwaste = moisaš.

S e i n a = f u ,

11el Pernus, 2 p. 2. Karksi = mois. 20. Per =
nus, saksa laat, 3 nådd., ja Rigas, willa laat,
3 p. 26. Wolmris.

S e i f u s j e = f u ,

10mal Lemsi = liinn, Moisekaste = mois. Wör =
ro = maal, ja Walga = liinäs. 15. Helme = mois.
24. Kosse = ja Kosi = mois., Wirro = maal. 27.
Ue = moisaš, Willandi = maal. 28. Killingi = moi =
saš. 30. Kaantso = moisaš.

M i h k l e = f u ,

21el Abja = ja Tammište = mois. 4. Råbbina =
mois. 6. Takeperri = mois., Helmekihh. 9. Ad =
seli =, Kastna =, Purtniko =, Rõuge = mois. ja Tar =
to = liinn. 10. Mõnniste =, Patkulla = ja Oldre =
mois. ja Paide = liinn. 13. Põrawerre = mois.
14. Antso = mois., Ue = mois. ja Haapsalo = liinn.
15. Kurreßfare = ja Põltsama = liinäs, Koorte =
ja Sallatsi = mois. 17. Kirrepil, Tartomaal.
18. Audro = mois. 20. Wendra = mois. ja Nar =
wa liinäs. 21. Paltiskiš, Senno = mois. ja
Wolmeri = liinäs. 24. Jõhwiš, Lihhola =, Wil =
landi = ja Wörro = liinäs. 26. Talliinnäs, 3 p.
29. Mihkli firriko jures; Keblašte = ja Keila =
mois. Walga =, Rakwerre =, Tarto = ja Wastse =
liinäs. Pernus, Esmasp. ja Teisip. enne

Mihkli p. Soelehtmes, Harjomaal naddal pär-
rast Mihklit. Raplas, 1. Redel pärr. Mihklit.

W i n a = k u ,

1. sel Kurrešfare=linnas. 2. Wäste=mois. 4. Kol-
lowerres. 5. Rabbinas ja Uwinurmes, Loh-
huso külla jures, 2 p. 6. Tarwaste=mois. 9.
Lemsi=linn. ja Tali wabrikus. 10. Káo=mois.
15. Luštwerre= ja Wästi=mois. 16. Wónno-
linnas. 23. Wolmeri=linnas.

T a l w e = k u ,

1. sel Tartus. 8. Paides., linna laat, 2 p.
10. Mustwe=külla, Walga= ja Wörro=linnas.
15. Wiggala, Länemaal, linna laat, 2 p.
16. Woltweti=mois. 20. Walga= ja Wörro-
linnas. 25. Willandis.

S ö u l o = k u ,

5. mal Põrawerres, linna laat. 5. Rabbinas.
Märjamal, 3. Kristusse tullemise puhh. Per-
nus, Esmaspä ja Teispä enne Soulo.

Ue aasta laul.

Wijil: Oh Jeesus, üllem abbimees.

Uus aasta taewa Jēsa kääst
On jälle meile tulnud.
Mis algmises ka Lemma wääst
On õnnistatud olnud:
Ta arm on paljo head teind,
Ka selle aasta päwad näind
Keik ammo ette ärra.

Sest tulles rahwas allandes
So ette, armas Jummal!
Et ka sel aastal ellades
Mi targem, kui ka rummal
Teeks, mis ta kohhus, ilma peal,
Mi kui se puhha sõnna seal
Meid õppetab ja nomib.

Dh hoia murre, kahjo eest
Sa armas Dnne-toja,
Ja küssu wälja hädda seest
Dh kallis ello Roja,
Sa keigist, mis on käes ehk ees
— Kas olgo tulles, olgo wees,
Ehk koddo haige sängis!

Dh kauta keik kõrki meelt
Ja wargust, ahnust ärra,
Ja wihha, waeno, furja keelt
Ja jodikutte kārra!
Et kauks rummal ello wiis!
Se assemele tulgo siis
Üks õige, wagga ello!

Kass' wilja wäljad haljenda
Ja walmis wiljaks sada,
Ka loma karjad siggida
Ja meile kassuks jada:
Et meid ei waewaks hädda, nalg,
— Ei sureks saaks ka patto wolg —
Kui wannal aeal olnud. (1658,
1696 ja 1711.)

— Siis rahwas sure hädda sees
Dn hirmust surma surnud,
Mil sures nalgas, nutto wees
Dn surm neid mahha murdnud:
Siis leiti neid, kel heinad suus
Ja samlid sõid, et wallo luus, —
Kas se ep olnud hädda! —

Sa tahhad, Issand! armoga
Müüd maad ja liinad hoida,
Keik hädda hallastusfega
Meilt heldest ärrapõrda:
Sest tahhame Sind palluda
Ja omma ette walwada
So pühha abbi warral.

Kus wannemad jo maggawad
Ja lapsed waeseks jänud,
Ming ello mures äggawad,
Ka need, kes leßfeks sanud:
Neil wõtta omma armoga
Keik filma-wet Sa kuiwata
Ja isse Issaks olla!

899] Keik ma- ja kohto wannemad
Ja rahwa õppetajad,
Ja nende truid allamad
Ja ausad sõnna kuuljad:
Neid hoia omma sülle sees,
Et ommas kohtas iggamees
So jälgigi mõda astuks.

Paß' armsa Keisre Herrale
Weel kaua termis olla,
Ja temma sure suggule
So armo rohkest tulla:
Ka temma last jo nitis surm,
Ja sedda teggi Sinno arm,
Mis leida tronis, saunas.

So holeks jägo meie siis
Sest aeast ja fest päwast!
Kül sinno pühha helde wiis
Meil' annab armo taewast:
Kui ue aasta annad Sa,
Siis aitad sedda lõppeta,
Se meie kindel lotus!

Pahha õmaea udes Pabelis.

Wanna Pabel, kellest piiblis luggeda, kus
Nebukadnetsar ellas, kellele prohmet Daniel
unnenao üllekrakis ja ärraselletas, ja Pel-
satsar, kellele Daniel immekirja seinä peal
(mene, mene tekel uwarfin) ärra selletas, kus
ka Daniel lõukoerde auko wiisati ja termelt
wälja wõeti, ka kolm Daniele sõbra tullise
ahjo, kus Summal neile hoidjaks olli, et tulli
neil juukse karmagi ärra ei kõrwetand — se
wanna Pabel on jo ammo keige mailma as-
jade teed läinud, agga kus mailma otsas se
uus Pabel peaks ollema? küsib luggeja. —
Kaugemal ühti, kui Prantsusfemaal Seine jõe
äres. — Paris on ühhe seitungi kirjutaja
lääbi selle nimme sanud. Ja et sesamma Paris
omma üllekohtuga tõe polest parrem ei olle,
kui muistne Pabel, sepärrast ei woi sedda sug-
ugi tühjaks laimuks armata, kui ta sedda
nimme — uus Pabel — on sanud.
Seal udes Pabelis sündis hiljoti kenna —
ehk ütleme parrem kolle nalli, — mis min-

na ennesele, egga kellegi teisele ei somiks. —
Üks reisia kirjotab:

Ma olin jubba mõnne nädala Pariisis paigal olnud. Suli ku olli kätte jõudnud, (mis meiegi paikus ennamiste palla kü, agga lõunepoolsil mail weel hopis pallawam). Se olli ühhe puhhapäwa enne lõunat, ma lufisin mõda ulitsat (Saksa rahwas ütleb: ma patserisin); ilm olli selge, päike olli kui tulline wast kerra, kõrwetas ni kangeste, et minno melest olli, nago peaks tänapäaw terwe Paris omma sure meeste ja puddolajuustega äraküpsetud sama. Tuhhande äsi esise (kõgi) suits, mis ulitsatte peale alla kerutas, ja tolm ulitsatte pealt, se keik sassis seita, et sundind Pariislane weel mõis hingata, agga minno hinge lehhe tahtis ta finni matta, et ma ennam isegi ei teadnud, mis modi ma weel lonksu hinge piddin sama. Hommiko olin kü fakš korda Seine jões käinud karrastust otsimas, agga mis karrastust palla wessi woib anda? — Ma olin ühhe platsi peale jõudnud, kus Parisi linna seisowäggi parrajatte

muntserdas, näggin seal sulle tuttud ja pajonettid, kiibred ja punnased püksid; seal ollid pasuna puhhujad, nende seltsis trummi-lõjad omma pole elewandi kerre suruste trummi-dega, kelle kisa ja kärja mind juhmis ja tuimaks teggid. Keikide seast, olli se soldat ehk muido wahtija, olli minno arwates keige parrema õnnega koos keiser Napoleon, — ta istus omma musta selgas, ei ligutand kät egga jalga. Keik ollid kanges higgis, keige ennam tambur-major omma kahhe jalla kõrguse karmo nahka mütsi al; agga — „temma“ üksi olli külm, „külm südda põhjani.“

Muntserdamisse aeg olli otsas, lõuna mõdas. Ma läksin trahterisse, kus ma ennegi mõnda korda sõmas olin käinud. Kui ma trahteri ukse hõbbe linki finni hakkasin, tulgatas mul mele, et mo kõht tühi olli olnud, enne kui ma muntserdamisse platsi peale olin läinud, agga nüüd olli sõma tahtminne sutumaks kaddund. Trahteris olli kange rogade hais, mis hinge tahtis finni matta. Ma istusin sõma laua äre. Keik tubba olli finnine,

innimesed ka, kes moga laua ääres istusid, iseseisvanis üks silledeks kütitud paks wannamees, kes mo wasto istus, se olli, nago olleks ta sinnikiriwi astjast wälja kistud. Alkendam del ollid finnised ride katted päikesse warjudeks ees, mollemilt poolt kattid läikisid päikesse joned nago noled tummedasse tupp.

Laua peale kanti kallist kaljo kitse pradi, awrikalla, agga minno su ei tahtnud wae waks wotta kühule middagi anda. Ma teadsin, et sõma peale jäi tükka laua peale tuakse ihho karrastusseks süa, mo südda hüdus jubba enne aega: toge jääd, — jääd! Ja kui wimaks jääd todi ja mo laua-sõbrad ühhe-teise wõido jääd krompsisid, nago tahhaks nad põhjama merrehoooste õigust kääst wotta, siis weddas mõtte selle hea karrastusse peale mo alumiisse lõua lu pealmisse wasto, et ma mitte kullukest hammaste wahhele polleks saand. Mul tõusis tahtminne jälle wälja minna. Siis tuli trahteri tener, nõudis sõgi rahha, — ma pistsin kää pöue-taske, enna õnnetust, — ollin rahha kotti koeo unnustand, mis nüüd teha?

Agga siis jõudis mulle sille sinnikiriwi karm wannamees appi, ütles trahteri teenrile täie suga: „Mis arro se on! se mees polle süta tükki sõnud, ja teie tahhate temma kääst sõgi rahha, — mis eest?“

Tener kummardas mo pole, nago tahhaks ta andeks palluda, — ma andsin tale ühhe pari koppika wäärt rahha tükki, mis õnneks juhtumisse kaupa mo püksi taske olli ärraeksitud, läksin siis tuikudes, nago joobnud kanna, toast wälja. Sedda ma ei woi ütelda, et ma kussagil wallo tundsin, agga sedda tundsin ma, et mo ihho ja waim wägga wassind ollid. Mo mõtted ollid keif laial, nago hagganad tule kääs, lendasid ühhest kühast teise. Se arro üksi jäi mulle kätte, et ma ni rutto, kui wähhä wõimalik, omma korterisse piddin ruttama.

Agga mo korter olli sealt wägga kangel, minne selle kange kõrmetusse kääs fenna! — Worimehhed sõitsid kül mürrina ja käärina minnust möda, agga ma ei woinud hūda: Pea kinni! — Misga piddin ma worimehhega

tafsa sama? Rahhafot olli koddoo; kes teab
kas perrenaene omma tãddidega koddoo on, ehk
uksed on lukkus, kust ma rahha kãtte saan?
Sa ilma rahhata need mehhed ka ei sõida.

Ma tean sedda veel praego usna selgeste,
et need rahha-hãdda mõtted, mis minnule
muido suurt sõddame wallo olleks teinud, et
need nüüd mo ees nago unnenãggo ollid. Ma
lãkfin ennam wennides, kui astudes, eddasi.
Sain ühhe silla jure, mis Seine jões ülle kãib.
Wessi josis silla alt lãbbi, nago sulla tinna,
palla õhk kãis üllesse.

Kui ma jãlle terwe ulitsa eddasi olin lãi-
nud ja veel eddasi, siis hakkasin ma jubba
Summalat tãnnama, et sure kõrwetaja palla-
wa kãest árra piddin sama, — kuulsa Parisi
rohhoaea puud paistsid jubba, seal aeasid wirt-
sumehhed wirtsudega wet üles pu ladwadest
sadi, peesid pu lehta tolmust puhtaks. Nat-
tokesteks aeaks andis mulle suur kunsti nã-
tusse maea omma warjo — lãkfin veel nat-
tokestes eddasi ülle ühhe platsi minnema, kus
paljo likumist ja sõitmist olli. Siis olli, nago

olleks terwe jõggi mo kaela sãddand. Üks
mees hakkas mo kãest finni, et ma hooste ja
wanfrite alla ei piddand sattuma, weddas mind
eest árra. Mo mãrk olli ni árra, et ma head
abbimeest tãnnadagi ei mãrkand.

Kas ma peaks veel korterisse jõudma? mõt-
lesin isseenneses.

Wãssimus aeas mind paika otsima, kus ma
natttokestes jalga woisin puhhata, lãkfin roh-
hoaea pude sekka, otsisin ühhe pengi, istusin
senna peale, — se olli palla, sest se olli rauast.
Seal seadsin ma ennast lahkestes istuma, pan-
nin ühhe põlwe teise peale, aeasin filmad laie-
male, kui nad siamale ollid olnud. — Siis
ma nãggin mõnned laste salgad; pari koori,
kes ühhe põesa árest teise nufisid; ühhe wanna
naesterahwa, korm kães, kust wina pudel
wãlja wahtis; ühhe Ahwrika-ma soldati, noor
tuttarlaps kãefõrmas, — ja siis watasin ma
pool nãrtsind diekestes peale, mis mo ees rosi
labba peal ollid.

Sedda wennitusse jutto rãgin ma sellepãr-

rast, et ma tähhendada tahhan, et keif mo
 meled täieste selged ollid. — Ja kui ma sedda
 keif watafin, tõusis mulle se mõtte, et sest ked-
 dagi wigga woiks olla, kui siin nattokestse
 tukkastaks; ma woiks jo trahteris sohwa nurka
 heita ja unnes siin olla. Mul olli just ni-
 sammasuggune tundminne, nago sellel, kes un-
 nes ennast tahhab ligutada, ja ommeti ei sa.
 Tahtsin prowi tehha: mo kääsi olli keppi nuppo
 otsas — kas saan kät keppi nuppo pealt ärra.
 — Jah, ota enne! — Wallo ei tundnud ma
 kusagil, agga mo kättel ei olnud ligutamisse
 wõimo; mo kääsi jäi keppi nuppo otsa, nago
 olleks ta naeltega senna kinni lödud. Tallad
 ei wõtnud ka parremaks ühti sõnna kuulda;
 watafin sabaste peale, need ollid nago pu al-
 gude otsas. Wahhete wahhel tundsin ma kõr-
 wade ugamist, mo lõualuud kisti kirristamis-
 sega kofko; agga lapsed, koerad, kormikandja
 eit, neid keifi näggin ma weel, muud kui Ahw-
 rika soldat olli ärra, tüttarlaps olli rohho
 peale istund ja watas ühhe kunstlikko ma-
 luse wirtso wirtsumist.

Ma näggin keif, kuulsin keif, märkasin keif,
 agga keige mo soonte ja liikmette wõim olli
 kadund — minne otsi üles! — Mis sest
 piddi sama? Kas olli äkiline surm tullemas?
 Eks ma woiks hūda, rākida? Mitte ühte heāle
 pinkso! Ma woisin siin nālga istuda. Kes
 piddi mind korteris tagga nõudma? Ja kui
 mind siit nõrgastusēs leiti, kes wois ütelda,
 kes ma ollen ehk kust ma ollen, keddagi kirja
 egga tähte mul jures ei olnud? Mul tulli me-
 le, et ma ükskord Pariisi rahwa mõnda wisi
 surmast olin luggenud. Agga minno modi
 surmast, mis igga filmapilt odata olli, sest ei
 olnud ma weel luggenud! Sedda hullem! Ükski
 arst ei woinud jo uskuda egga arwata, et mo
 meled keif selged, et mul agga paljas liku-
 misse wõim pudub. — Siis tulleb se ram-
 musam neist kahhest koerast, aeab teist tagga,
 hakkawad mo pengi al jaggelema ja purrele-
 ma, putuwad jārsko mo jalgesse, ma kukkun
 kui pu tomp pengi peale, ei sa oime ligutada.
 Mo kubar weres peast, kep kukkus mahha.
 — Siis tulleb kormikandja eit mo jure.

„Oh mo waene herra, teie saite haiget!
Olge wiis, tõuske jälle üles!“ ütles ta.

Tah, sul on hea üttelda, agga kuidas? mõtlesin ma.

„Ennäh, sealt tulles üks liinna seersant!“

Uitumma Summalale! mõtlesin ma. Se mees toob arsti mulle appi, kui ta mind näab.

Seersant wahtis mo filmi, tõstis mo pead ja panni käe mo rinna peale.

„Ta ellab alles“, pommises ta isseenneses;
„agga kui arsti ei olle, siis on luggu warsti lauldud.“

Silmapiilk olli mitto innimest mo ümber koos.

Ma olin seddawisi pengi peale jäänud, et ma keik woisin ärra nähha, nisamma kui enne. Ma näggin seersandi mõega tuppe, mõet sees, ühhe wanna naesterahwa liig sure ninna-tubaka tosi kallal, ühhe poisikesse põrmitsemisese modi watamist. — Siis tuli üks punnase näoga mees, wois n'a neljakümne aastane olla, wehkis ninnarättikuga ja hüdis: „Tehke rumi, filmapiilk!“

Siis ta tuli mo jure, kopputas keppi konksoga mo pähha ümberringi.

„Heäl tuhn, nago tinna, kummise suggugi! furnud! werri pähha jooksnud. Saatke tedda siit ärra, seersant!“

„Hea melega!“ ütles seersant.

Esiste olin ma seersandist abbi lootnud, agga nüüd olli ta mo melest kui se, kes mind ellufalt mahha pididi matma. — Mind pandi ühhe kormi sisse, mis jubba selle tarwis tehtud, tõmmati rie üle, ja kuulsin nüüd agga weel ennese kandjatte jalla kõmpsimist. Mo pahhem kässi olli nattoke kõrwerdud, just nenda et sõrmed filmade ees seisid. Ma woisin keige wähehema käe jonekesse ärra nähha; agga omma kät mahha panna — sedda ei woinud ma!

Korm hakkas ühhe otša pole wauma, jalge pole allasse, et ma wimaks omma kitsas kortres kaunis püstakil seisin. Willo ja kibbe õh hakkas mo wasto lehkama, selle järrele tuli kange surno hais mo ninnasse. Kuhho ma nüüd olin sattunud?

Mind kiisti kormist wälja ja wiisati nago

pu-ronti ühhe laua peale. Ma olin ühhes
kohtas, kellest ma weel nago unnes malletasin:
teine pool käsipuud, siin sured pitkad lauad,
ja laudade peal — furno-kehhad. Mind olli
widud senna kohta, kuhho leitud furnokehhad
wiafse, kellest kegi tea arro anda, kes nad on
ehk kust nad pärrit. Ma olin monne päwa
eest sedda furno-kammert käsipude takka wa-
dand: kuidas laudade peal furnokehhad olnud,
ja nende rided peatse rippunud. — Ma olin
nüüd ellusalt nende seltsimehheks sanud! —
kolle, jälleto!

Mo rided kisti seljast mahha ja ripputati
mo peatse kohta, mo käd ja jallad seati otse.
Olekfin ma ommeti ühte sõrme otša sanud
ligutada! Ma olin otsego laua külge finni
naelatud. — Siis tuli se mees, kes rohho-
aedas pengi peal keppiga mo pähha olli kop-
sinud.

„Ahah, seal ta on!“ ütles se mees, ja lü-
kas mind keppiga“. Se on minno jaggo! —
Säh, Albret, siin on minno nimme-kirri, pan-
ne se selle kenna poisile otša peale laffiga finni.“

„Saab, saab, üllewataja herra!“
Nüüd tõusis mul lotus ello pole: sest kui
nimme-kirja laffiga mo otša peale piddi pan-
dama, siis se tulline sulla laf tõeste mo ihho
lifuma aeaš. — Agga tener olli laisk, sedda
piisokest waewa wõtma, panni nimme-kirja
mo rinna peale ja läks omma teed.

Üks ja teine tuli senna watama, — agga
se kange wänge furnolehk aeaš keiki jälle om-
ma teed. — Ligutada ei sanud ma, agga wa-
data woisin mollemile pole külge. Pähhemal
polel olli ühhe walge nore tüttarlapse furno-
kehha, kenna näggo wilto minno pole pöör-
dud; parremal polel olli üks wägga kangeste
pundund wannamees, terwe mustjas sinnine
lihha mäggi — poond woi uppund? — Ei
olnud sedda armolist kät, mis mo filmad ol-
leks finni wautand!

Se hirmus tubba pandi finni: uksehoidja
kustutas tulle ärra, panni präunal ukse finni,
keris luffo ja läks jalgo tagga weddades ja
ninna tubbakast nufates omma teed. Ulitsa
tulle walguš paistis kui kumma siise. — Ma

ollin kui kolleda waimude seas, kes tummedal walguusel nago mo silmade ees olleks liikunud, — otsego olleksid hinged mahhajanud kehhasid watama tulnud. — Oh mo armad koddomail, mõtlesin ma, küssendasin ma ennese sees, peaks teie teadma, näggema, mis suggune modi, mis suggune maggamiisse kammer minnule Parisis antud! — Ja nüüd — mo emma kuo olli mo ees, just nago olleks ta ellusalt mo ees; isä olli ka seal, watas pahhase näoga, siis olli mo jalge otsas, nago kõiguks ja tantfiks, mo piisoke õdde, kes jo ammo surnud olli. — Ma arwasin, et mo pea pididi lõhkema. — Kas ma olin surnud, woi ellasin ma weel?

Korraga käis kange wallo mo jalla sure warwa siisse, mis luust ja lihhasi läbbi leikas. Mis modi hakkawad nemmad mind leikama? mõtlesin ma. Subba jälle teist korda nisammasuggune wallo — oh, se olli hirmus! nad leikawad ja uritsewad mo jalla warwast! — nüüd teist warwast ka! Mis nad tewad! — Agga ma tundsin, et mo jalla säre marja soned liksid, kui warwaste kallal leigati; jubba

mul hakkas lotus tõusma, et mo ihhosed tuimussest ärkawad. — Siis tunnen ma omma kehha peal kiskumisse modi liikumist, — mis seal on? — Raks arreto suurt rotti istuwad jubba mo rinna peal, nago tahhaksid nõu pidada, kust nüüd peale hakkata. Polnud ka pitkemat aega: üks hakkas mo pisset närrima, teine mokka.

Ma käisin nago wälk ülesse! Ühe täiega seisin ma terve kahhe jalla peal püsti, surno laua peal. Mo ihho karmad wärrisesid koldusse pärrast; ma küssendasin ja hüüdsin abbi ihhust ja hingest, ni kui agga wähhä heäl sutis, ja olin ommeti rõmo tundmises, et ma nüüd nisamma hea, kui peasnud olin. Mo kehha tuimus ja minnestus olli lõpnud. — Mõtsin ennese rided, pannin ennast ridesse ja põrrutasin senni wästo usti, ni kui ma suutsin, senni kui uksehoidja ülesse ärkas ja ukse lahti teggi. Ma langesin ta kaela ja nõrgastasin ärra. Teise hommiko, kui ma ülesse ärkasin, nägin et uksehoidja sure leentoli peal olin magganud. Siis anti mulle taas head kohwi, ma

andfin omma nimme teada, ja lāfsin ennese forterisfe.

Agga seal woeti mind wāgga fibbedaste wašto, — kāsti maeast wālja kāsida. Maea perrenaene ütles: „Mul on ikka ausad ürilisfed olnud; kes teab, misfugguse hirmsa feltsi seas teie tanna õse ollete olnud?”

Mo muidogi! ütlesin ma; jātfin warfi Summalaga, pannin koeomaile minnema, ja ei mõtlegi ennam selle peale, teist nisuggust õmaea Paristist otsima minna.

Lojuse piddajattele.

Wessine aeg ei olle kellegi lomale hea, ja mārjal aeal kāsmand põhk on lahja, sedda iggaüks lojuse piddaja teab. Agga lomad woiwad ka heal aeal kāsmanud põhho lābbi haigusi sada, kui innimenne isse hoolt ei kaāna. Kui lomad süggise järsko rohho pealt lauta fuiwa põhho peale pannakse, siis peab neile nattuke ulge raswa — ehk ka teistki raswa — siise antama, muido on ikka karta, et üks

ehk teine loom langeb, ja ennamiste ikka se keige parrem, — mis ommeti ennam wāart on, kui terme leisik ulge raswa, ja tallorahwa karjale saab jo parist naelast kül. — Sedda õppetust, ja mõnda muud head õppetust woiwad sada iggaüks selle ramato seest, kelle nimmi „Põl-lomehhe ait”. — Kes ommas maeapiddamises head ja kāsso nõuab, se argo wadako mitte nende mõnne koppiko peale, mis se ramat maksab. — Õppetakse selle ramato sees ka messilaste piddamist, mis mitme maeamehhele mõnne hea koppiko kufro andwad, kui arro ja wisi järrele sawad petud.

Sutto jātud.

Koolmeistre tarkus.

Koolmeister leht lāks kirriksanda jure katsele. Õppetaja sai peagi arro, et waewalt tulle-kumma ta ees seisib — walguksfest polnud rākidagi. Kui piibli luggude kūsfininne kätte tuli, kūsib õppetaja: „Moal olli kolm

poega, — Sem, Ham ja Jewet — kes olli nende isä? —

Leht armas ja armas, ei tulnud egga tulnud mele. Wimarä pallus ta aega, koddo selle raske tükki ülle järrele mõttelda.

„Tulle home enne lõunat jälle“, ütles õppetaja lahkest, „ja mõtle senni illušte järrele.“ — Koolmeister läks.

Koddo räkis ta omma Venule, kui ausaste ta katsel läbbi sanud, muud kui ühte ainust küsimist polle ta kosta mõistnud: Moal olla kolm poega — Sem, Ham ja Jewet — kes olla nende isä?

„Sa olled ikka ka nattoke juhm!“ ütles Lehhe teine pool, „kas sa tõeste ni kohtlane olled? — Ülleoea Mihkel on kolm poega, — Hans, Peter ja Jaak — kes nüüd on nende isä?“

„Ah jah, tõesti kü!“ ütles Leht, — „nüüd ma tean.“

Teisel hommikul kello 8 seisis koolmeister õppetaja toas. Õppetaja astus kambrist wälja ja küsis naerates: „Mo kas olled nüüd wälja

sanud? — Moal olli kolm poega, kes olli nende isä?“

„Ülleoea Mihkel!“ wastas koolmeister, ja olli süddamest rõmus, et armas õiete kostonud ollewad.

Wägga mõistlik nõu.

Üks jodik olli kaupmehhele paljo wõlgo, ja ei olnudki temmast maksjad lota. — Kaupmees teggi lühhikesse nalja, laskis tedda torni panna, kuhho ta senni pididi jama, kunni keik wõlg pididi tassa sama, — selle wiisiga, et igga päwa istumiseega temma wõlast 1 rubla ja 4 kopp. mahha pididi minnema. Peale sedda pididi kaupmees temma eest weel 50 kopp. päwas sõma rahha maksma.

Mõnne päwa pärast pallus wang kaupmeest ennese juttule. — Ta ütles kaupmehhele: „Kas teate, laske mind õige wangist lahti, — arwage minno wõlast iggapäaw 54 kopp. mahha ja 50 kopp. makske mulle wälja, se teeb juust 1 rubla ja 4 kopp., sõgi rahha jääb teile weel kasuks, — mis t'e arwate, sedda wiisi

olleme mollemad kassu saand?" — Kaupmees
tännas, — jättis wõlgnikko keige ta hea nõuga
torni.

Ristminne ja kihlamine ühhel päwal.

Tirolis sündis hiljoti kenna nalli. Üks leff
mees kosis üht tüttarlast, kes kõi weel „wan-
na tãddi“ wannune ei olnud, agga ommeti
jubba soldatit põlwe arrust wõljas olli. Se
hea tüttarlaps — efs nad olle keif head,
senni kui nendel weel meest kaelas polle —
se olli ristmises, tühhi teab, mis modi se
olli sündind, nimmeks sanud „Peter“. Mis
modi sedda asja lisutamisse aegas diendadi,
sedda ma ei tea; agga sedda ma tean, et tem-
mast soldatit ei saand. Agga nüüd ta piddi
mehhele sama. Peigmees ja norik lähwad kih-
lamissele, küssitakse nimmesid. — Hans tah-
hab Petert kossida. — Öppetaja jääb mõtle-
ma: ei se woi õige asji olla! — Ildõb kir-
riko ramato lahti, ja mis ta leiab? — Seal
seisab kirjotud: nende ja nende „poeg“ Peter,

agga „tütrel“ Peetre nimme polle kussagil. —
Öppetaja ennesegi mõtted lãksid selle jures kassi.

Wimaks sai siis asji nenda toimetud, et no-
rik wadderittega kãarkambri widi ja seal tedda
„Kadriks“ ümberriistitadi, ja siis — kihlati.

Eeslid wõitsid sõawäe.

Amerika sõas seisid kaks sõa leri wastas-
tikko. Ühhel õõl kippus nago wargfel wifil
üks sõawõggi teise peale. Selle sõawäel, mis
rahholiste puhkas, egga mingisuggust kurja
ei odand, olli kolm sãdda eselt leriis pak-
ki- ja worikandmisse tarwis. — Kui nüüd
eeslid waenlase tullemisse müddinat ja kab-
binat kuulsid, kiskufid nad ennast kütkest lah-
ti, ja lippama — üks wanna hobboesfel nago
peamees ees, ikka waenlase wasto. Waenlased,
kes õ pimmedal muud arro ei saand, kui kuul-
sid agga hirmus kãnet müddinat, mõtlesid,
kes teab kui sure jonega teised nende wasto
tullid, põõrsid taggasi ja andsid jalgele tulb,
mis wãhhã wõis, — jãtsid eeslittele weel 16
sãdda püssi sagiks, mis eeslitte perremehhed

pärast ärra korjasid. — Ennäh, ütle veel teineford, et esel rummal loom!

Keif te sureks.

Saks: (ütleb omma poisile) Tuhhan, sa tead, et ma naest tahhan wotta, ja se woib olla, et pruut omma emmaga mind waatma tullemad, ja mind koddo ei olle, kúl nad siis so kääst kússiwad, kas mul rahha ja warra on, — siis te keif suremaks kui assi on, sa tead, naesterahwad armastawad sedda, — kúl ma sind ka siis meles pean.

Tuhhan lubbas sanna kuulda.

Mattokeesse aea pärast tullid ka tõešte ta pruut ja ämma eit senna. — Kui ühte ja teist ollid kõnnelenud, tõusis järgminne kõnne:

Ämma eit: Tuhhan, ütle, n'a meite wahel, kas so herral on ka rahha ja warra?

Tuhhan: Ah proua! Hirmus palju rahha, mitto suurt kotti tait ja teises liinas ni suur maea, nago kunninga maea!

Ämma eit: On temmal ka kallid asjo,

kuld sõrmussid, hõbbe riisto ja muud sedda-sarnast?

Tuhhan: Ah proua! terwed toa-täied.

Pruut: Tuhhan, et ütle ommeti, mis tääp se so herral pahhemal pool ninna peal on, kas se on solatugas moi monni mu määp?

Tuhhan: Di preili! Se on üks solatugas — agga se polle veel ühti — peaks t'e näägema — keif ta ihho on neid täis nago pihho.

Wihhane paggar.

Paggar juhtub lihhonikk wästo tulles, terretab tedda lahkeste ja küsib: „Kust sinna, wanna sõbber, nüüd tulled?“ — „Just sinno jurest! ostsin seal terwe leiwa“, — ütles lihhonik. „Ühhe leiwa? — Kus ta sul siis on?“ — „Westi taskus!“ naeris lihhonik wästo ja läks omma teed.

Paggarile jäi palj kaela, — mõtles, kuidas sedda koormat lihhonikkule taggasi saaks anda. —

Ta teggi asja, jälle lihhonikkuga kokko sada, — lähhab naerdes temma wästo, ütleb:

„Kas tead ka, kust ma praego tullen?“ —
„Ei tea!“ — „Ma tulin sinno lihha-kärnist,
ostsin sealt terve härja pea.“ — „Kus ta sul
siis on?“ küsib lihho-nik. — Pagar wastab:
„Mütsi al!“ ja lähhab naerdes omma teed.

Pissokestest ülle- ilma suur.

Sõldakse kü, et pissokestest säddest suur
tulli woib tõusta, ja se on ka üsna tõsi, ag-
ga ni suurt kahjo polle kellegist egga ühhegist
pissokestest asjast tõusnud, kui Adama ja Ewa
duna sõgist: — paar lõua täit, ja — teie
mailma kerra kurja täis.

Mees lööb ennast.

Dpmann wahhib aknast wälja, näab, et sead
temma kartuhwlete sees, hüab omma poisi,
küsi: „Ütle Jaak, kelle wargandõ sead need
on, mis seal mo kartuhwlete sees? Ma lõõn
sead ja siggade perremehhe mahha!“ — Pois
watab, — naerab — ütleb wimaks: „Need
on jo teie omma sead!“